

Opublikowany w Dz.U. z 2005 r. Nr 252, poz. 2120

PROTOKÓŁ

przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej,

przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 maja 2001 r.

(Dz. U. z dnia 22 grudnia 2005 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 31 maja 2001 r. został przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Protokół przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, w następującym brzmieniu:

Przekład

PROTOKÓŁ

przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej

Preambuła

Państwa-Strony niniejszego protokołu,

świadome pilnej potrzeby zapobiegania, zwalczania i eliminowania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, wynikającej ze szkodliwych skutków takiej działalności dla bezpieczeństwa każdego państwa, regionu i świata jako całości, zagrożenia dobrobytu narodów, ich rozwoju społeczno-gospodarczego i ich prawa do życia w pokoju,

przekonane tym samym o konieczności podjęcia w tym celu przez wszystkie państwa wszelkich stosownych środków, w tym międzynarodowej współpracy oraz innych środków, na poziomie regionalnym i globalnym,

powołując się na rezolucję Zgromadzenia Ogólnego 53/111 z dnia 9 grudnia 1998 r., w której Zgromadzenie podjęło decyzję o ustanowieniu otwartego międzyrządowego komitetu ad hoc w celu opracowania całościowej konwencji międzynarodowej o zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz w celu omówienia i opracowania między innymi dokumentu międzynarodowego dotyczącego zwalczania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją,

mając na uwadze zasadę równości praw i samostanowienia ludów określoną w Karcie Narodów Zjednoczonych oraz w Deklaracji Zasad Prawa Międzynarodowego dotyczących przyjaznych stosunków i współpracy między państwami zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych¹⁾,

przekonane, że uzupełnienie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej dokumentem międzynarodowym o zwalczaniu nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją przyczyni się do zapobiegania i zwalczania tej przestępczości,

uzgodniły, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Stosunek do Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej

1. Protokół niniejszy uzupełnia Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Podlega on wykładni łącznie z tą Konwencją.
2. Postanowienia Konwencji mają zastosowanie odpowiednio do niniejszego protokołu, chyba że jego treść stanowi inaczej.
3. Przestępstwa w rozumieniu artykułu 5 niniejszego protokołu uważa się za przestępstwa w rozumieniu Konwencji.

Artykuł 2

Cel protokołu

Celem niniejszego protokołu jest promowanie, ułatwianie i wzmocnianie współpracy pomiędzy Państwami-Stronami, aby zapobiegać, zwalczać i eliminować nielegalne wytwarzanie i obrót bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją.

Artykuł 3

Objaśnienie terminów

Dla celów niniejszego protokołu:

- a) "broń palna" oznacza każdą przenośną, wyposażoną w lufę broń, która miota, jest przeznaczona do miotania lub daje się łatwo przerobić tak, by miotać pocisk lub ładunek rażący w wyniku działania materiału wybuchowego, wyjąwszy antyczną broń palną lub jej replikę. Antyczną bronią palną i jej repliki określa się zgodnie z przepisami prawa krajowego. W żadnym jednak wypadku bronią antyczną nie jest broń wyprodukowana po roku 1899;
- b) "części i komponenty" oznaczają wszelkie elementy lub części zamienne, przeznaczone do broni palnej i niezbędne dla jej funkcjonowania, w tym lufę, szkielec, komorę zamkową, zamek lub bęben nabojowy, oraz dowolne urządzenie przeznaczone lub zaadaptowane w celu zmniejszenia huku oddawanego strzału;
- c) "amunicja" oznacza kompletne naboje lub ich części składowe, takie jak łuski, sponki, materiał miotający, pocisk lub ładunki rażące, które są używane do broni palnej, pod warunkiem że posiadanie samych takich części składowych wymaga zezwolenia w danym Państwie-Stronie;
- d) "nielegalne wytwarzanie" oznacza wytwarzanie lub montowanie broni palnej, jej części składowych i komponentów oraz amunicji:
  - i) z części i komponentów, którymi obraca się nielegalnie;
  - ii) bez zezwolenia lub autoryzacji ze strony właściwego organu Państwa-Strony, w którym ma miejsce produkcja bądź montaż, lub
  - iii) bez oznakowania broni palnej podczas jej produkcji, zgodnie z treścią artykułu 8 niniejszego protokołu;wydawanie zezwoleń lub zgody na produkcję odbywa się zgodnie z prawem krajowym;
- e) "nielegalny obrót" oznacza import, eksport, nabycie, sprzedaż, dostawę, przemieszczenie lub przekazanie broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, z lub przez terytorium jednego Państwa-Strony na terytorium innego Państwa-Strony, gdy ani jedno z tych Państw-Stron nie wydało na to zezwolenia zgodnie z warunkami niniejszego protokołu lub jeśli broń palna nie jest oznakowana zgodnie z treścią artykułu 8 niniejszego protokołu;
- f) "śledzenie" oznacza systematyczne śledzenie drogi broni palnej, a także, w miarę możliwości, jej części i komponentów oraz amunicji, przebiegającej od producenta do nabywcy, w celu udzielania właściwym organom Państwa-Strony pomocy w wykrywaniu, badaniu i analizowaniu procesów nielegalnego wytwarzania i nielegalnego obrotu bronią.

Artykuł 4

Zakres zastosowania

1. Protokół niniejszy ma zastosowanie, chyba że jego treść stanowi inaczej, do zapobiegania

nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, jak również do ścigania i oskarżania w sprawach o przestępstwa w rozumieniu artykułu 5 niniejszego protokołu, jeśli przestępstwa te mają charakter międzynarodowy i dotyczą działalności zorganizowanej grupy przestępczej.

2. Protokół niniejszy nie ma zastosowania do transakcji pomiędzy państwami lub do transferów międzypaństwowych, jeśli jego zastosowanie naruszałoby prawo Państwa-Strony do działania w interesie bezpieczeństwa narodowego, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 5

Penalizacja

1. Każde Państwo-Strona przyjmie środki ustawodawcze lub inne, jakie okażą się konieczne dla uznania wymienionych poniżej czynów za przestępstwa, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- a) nielegalne wytwarzanie broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji;
- b) nielegalny obrót bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją;
- c) fałszowanie lub nielegalne zacieranie, usuwanie lub zmienianie oznakowania (znaków) na broni palnej, wymaganego przez artykuł 8 niniejszego protokołu.

2. Każde Państwo-Strona przyjmie również środki ustawodawcze lub inne, jakie okażą się konieczne dla uznania wymienionych poniżej czynów za przestępstwa:

- a) uwzględniając podstawowe zasady systemu prawa danego państwa, usiłowanie popełnienia lub uczestniczenie jako współsprawca w przestępstwie wymienionym w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz
- b) organizowanie, kierowanie, pomaganie, podżeganie, ułatwianie lub doradzanie przy popełnieniu przestępstwa wymienionego w ustępie 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Konfiskata, zajęcie i rozporządzenie

1. Nie naruszając postanowień artykułu 12 Konwencji, Państwa-Strony w najszerszym możliwym zakresie przyjmą w prawie wewnętrznym środki, jakie okażą się konieczne dla konfiskaty broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, która została nielegalnie wytworzona lub była przedmiotem nielegalnego obrotu.

2. Państwa-Strony w najszerszym możliwym zakresie przyjmą w prawie wewnętrznym środki, jakie okażą się konieczne dla zapobiegania dostawianiu się nielegalnie wytworzonej lub będącej przedmiotem nielegalnego obrotu broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji w ręce osób nieuprawnionych, poprzez zajmowanie i niszczenie takiej broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, chyba że została wydana oficjalna zgoda na innego rodzaju rozporządzenie, czego warunkiem jest oznakowanie takiej broni oraz odnotowanie metod rozporządzania taką bronią lub amunicją.

II. Środki zapobiegawcze

Artykuł 7

Przechowywanie informacji

Każde Państwo-Strona zapewni utrzymywanie przez co najmniej dziesięć lat informacji na temat broni palnej i, jeśli jest to stosowne i możliwe, jej części i komponentów oraz amunicji, niezbędnych do śledzenia i identyfikowania tej broni, a także, jeśli to możliwe, informacji dotyczących jej części i komponentów oraz amunicji, jeśli została ona nielegalnie wytworzona lub była przedmiotem nielegalnego obrotu, a także zapobiega i wykrywa taką działalność. Informacje te obejmują:

- a) stosowne znakowanie wymagane w artykule 8 niniejszego protokołu;
- b) w przypadkach związanych z międzynarodowymi transakcjami bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, wydawanie i określanie terminów upływu ważności stosownych zezwoleń lub zgody, informacje o kraju eksportu, importu, krajach tranzytu, jeśli takie są, oraz końcowym odbiorcy, jak również opis i ilość artykułów.

Artykuł 8

Znakowanie broni palnej

1. W celu identyfikowania i śledzenia każdej sztuki broni palnej Państwa-Strony:

- a) podczas wytwarzania każdej sztuki broni palnej wymagać będą niepowtarzalnego oznakowania obejmującego nazwę producenta, kraj lub miejsce produkcji i numer seryjny, lub zapewnią stosowanie dowolnego, alternatywnego i łatwego w użyciu systemu znaków z prostymi symbolami geometrycznymi, w połączeniu z kodem numerycznym lub alfanumerycznym pozwalającym na dokonywanie we wszystkich Państwach niezwłocznej identyfikacji kraju, w którym broń wyprodukowano;
- b) wymagać będą stosownego prostego oznakowania każdej importowanej sztuki broni palnej, pozwalającego na identyfikację kraju importu oraz, w miarę możliwości, roku importu, a także umożliwiającego właściwym organom tego kraju śledzenie broni palnej, oraz niepowtarzalnego oznakowania, jeśli broń palna nie jest w ten sposób oznakowana. Wymagania określone w niniejszym punkcie nie muszą być stosowane w wypadku tymczasowego importu broni palnej, przeprowadzanego w możliwych do zweryfikowania i zgodnych z prawem celach;
- c) zapewnią, podczas przekazywania broni palnej z zapasów rządowych do stałego użytku cywilnego, umieszczanie stosownych niepowtarzalnych oznakowań, pozwalających na identyfikację kraju przekazującego przez wszystkie Państwa-Strony.

2. Państwa-Strony będą zachęcały producentów broni palnej do rozwijania środków przeciwdziałania usuwaniu lub zmienianiu oznakowań.

Artykuł 9

Pozbawianie broni palnej cech bojowych

Państwo-Strona, które zgodnie ze swym prawem krajowym nie uznaje pozbawionej cech bojowych broni palnej za broń palną, stosować będzie niezbędne środki, w tym - jeśli jest to potrzebne - określi pewne typy przestępstw, w celu zapobiegania nielegalnej reaktywacji broni palnej pozbawionej cech bojowych, zgodnie z następującymi zasadami pozbawiania cech bojowych:

- a) wszystkie ważne części broni palnej pozbawianej cech bojowych powinny być trwale nieużyteczne oraz nie powinno być możliwe ich usunięcie, wymiana lub modyfikacja, tak by reaktywacja broni palnej pozbawionej cech bojowych nie była możliwa;
- b) jeśli będzie potrzebne, to należy przyjąć rozwiązania umożliwiające właściwym organom weryfikację sposobu pozbawiania broni cech bojowych, w celu zapewnienia, że modyfikacje wprowadzone do broni palnej trwale uniemożliwiły jej działanie;
- c) weryfikacja przez właściwy organ powinna obejmować wydanie świadectwa lub dokumentu, poświadczającego pozbawienie broni palnej cech bojowych, albo oznaczenie broni palnej dobrze widocznym znakiem świadczącym o pozbawieniu jej cech bojowych.

Artykuł 10

Ogólne wymagania dotyczące systemu wydawania zezwoleń lub zgody na eksport, import i tranzyt

1. Każde Państwo-Strona ustanowi lub utrzyma skuteczny system wydawania zezwoleń lub zgody na eksport lub import, jak i na środki międzynarodowego tranzytu, dotyczący przekazywania broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji.

2. Przed wydaniem zezwolenia lub zgody na eksport broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, każde Państwo-Strona upewnia się:

- a) czy państwa importujące wydały zezwolenia lub zgodę na import oraz
- b) czy, nie naruszając dwu- lub wielostronnych umów bądź porozumień faworyzujących państwa bez dostępu do morza, państwa tranzytowe przed wysyłką co najmniej powiadomiły pisemnie, iż nie mają zastrzeżeń dotyczących tranzytu.

3. Zezwolenie lub zgoda na eksport lub import, wraz z załączoną dokumentacją, zawierać będzie co najmniej następujące informacje: miejsce i datę wydania, datę upływu terminu ważności, kraj eksportu, kraj importu, ostatecznego odbiorcę, opis i ilość broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, oraz, w przypadku tranzytu, kraje tranzytowe. Informacje zawarte w zezwoleniu importowym przekazuje się państwu tranzytu przed dokonaniem tranzytu.

4. Importujące Państwo-Strona poinformuje - na żądanie eksportującego Państwa-Strony - o otrzymaniu wysłanej przesyłki broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji.

5. Każde Państwo-Strona, w ramach dostępnych środków, podejmie środki niezbędne do zapewnienia, by procedury wydawania zezwoleń lub zgody były bezpieczne oraz by było możliwe zweryfikowanie lub stwierdzenie autentyczności dokumentów odnoszących się do zezwoleń lub zgody.

6. Państwa-Strony mogą przyjmować uproszczone procedury tymczasowego importu, eksportu i tranzytu broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji w możliwych do zweryfikowania i zgodnych z prawem celach, takich jak polowanie, strzelectwo sportowe, ocena, wystawy lub naprawy.

Artykuł 11

Środki zapobiegawcze i bezpieczeństwa

Mając na celu wykrycie, zapobieganie i eliminowanie kradzieży, utraty lub zmiany przeznaczenia, jak również nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, każde Państwo-Strona stosuje odpowiednie środki w celu:

- a) zapewniania bezpieczeństwa broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji podczas jej wytwarzania, importu, eksportu i tranzytu przez jego terytorium oraz
- b) zwiększania skuteczności kontroli importu, eksportu i tranzytu, w tym, jeśli jest to potrzebne, kontroli granicznej oraz transgranicznej współpracy policji i służb celnych.

Artykuł 12

Informacje

1. Nie naruszając postanowień artykułów 27 i 28 Konwencji, Państwa-Strony wymieniać będą między sobą, zgodnie z ich systemami prawnymi i administracyjnymi, odpowiednie informacje dotyczące poszczególnych przypadków, w kwestiach takich jak: upoważnieni producenci, handlowcy, importerzy, eksporterzy oraz, w miarę możliwości, przewoźnicy broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji.

2. Nie naruszając postanowień artykułów 27 i 28 Konwencji, Państwa-Strony wymieniać będą między sobą, zgodnie z ich systemami prawnymi i administracyjnymi, odpowiednie informacje na temat kwestii:

- a) zorganizowanych grup przestępczych, o których wiadomo lub co do których istnieje podejrzenie, że uczestniczą w nielegalnym wytwarzaniu lub obrocie bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją;
- b) środków stosowanych w celu zatajenia nielegalnego obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, jak również metod ich wykrywania;
- c) metod i środków, punktów wysyłki i przeznaczenia oraz dróg wykorzystywanych najczęściej przez zorganizowane grupy przestępcze uczestniczące w nielegalnym wytwarzaniu lub obrocie bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, oraz
- d) doświadczeń legislacyjnych i praktyk oraz środków zapobiegania, zwalczania i eliminacji nielegalnej produkcji lub obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją.

3. Państwa-Strony będą dostarczać sobie i dzielić się ze sobą, jeśli jest to wskazane, stosownymi informacjami naukowymi i technologicznymi, użytecznymi dla organów ochrony prawnej, w celu wzajemnego zwiększania swych możliwości w zakresie zapobiegania, wykrywania i badania nielegalnego wytwarzania lub obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, oraz karania osób uczestniczących w tej nielegalnej działalności.

4. Państwa-Strony będą współpracować ze sobą w zakresie śledzenia drogi broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, która mogła zostać nielegalnie wytworzona lub być przedmiotem nielegalnego obrotu. Współpraca ta powinna polegać na szybkim reagowaniu na wnioski dotyczące udzielenia pomocy w śledzeniu tejże broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, w ramach dostępnych środków.

5. Jeżeli zwróci się o to Państwo-Strona, które informacje dostarcza, uwzględniając podstawowe zasady własnego systemu prawa oraz wszelkie umowy międzynarodowe, każde Państwo-Strona zagwarantuje poufność i zastosuje się do wszystkich ograniczeń przy wykorzystywaniu informacji otrzymanych - zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu - od innego Państwa-Strony, w tym zastrzeżonych informacji dotyczących transakcji handlowych. W wypadku niemożności zachowania takiej tajemnicy, Państwo-Strona, które dostarczyło informacji, zostaje przed jej ujawnieniem o tym poinformowane.

Artykuł 13

Współpraca

1. Państwa-Strony będą współpracowały na poziomie dwustronnym, regionalnym i międzynarodowym w celu zapobiegania, zwalczania i eliminowania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją.

2. Nie naruszając postanowień artykułu 18 ustęp 13 Konwencji, każde Państwo-Strona wyznaczy krajowy organ lub jeden punkt kontaktowy, który będzie działał jako łącznik między tym Państwem a innymi Państwami-Stronami w kwestiach związanych z niniejszym protokołem.

3. Państwa-Strony będą dążyły do uzyskania wsparcia i współpracy z producentami, handlowcami, importerami, eksporterami, pośrednikami i działającymi na zasadach handlowych przewoźnikami broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, w celu zapobiegania i wykrywania przypadków nielegalnej

działalności, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 14

Szkolenie i pomoc techniczna

Państwa-Strony będą współpracowały ze sobą oraz, jeśli jest to wskazane, z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, tak by Państwa-Strony mogły, na żądanie, uzyskiwać pomoc w szkoleniu i pomoc techniczną, niezbędne do zwiększenia ich możliwości w zakresie zapobiegania, zwalczania i eliminowania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, w tym pomoc techniczną, finansową i materialną w kwestiach, o których mowa w artykułach 29 i 30 Konwencji.

Artykuł 15

Pośrednicy i pośrednictwo

1. W celu zapobiegania i zwalczania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, Państwa-Strony, które nie posiadają systemu regulowania działalności podmiotów zajmujących się pośrednictwem, rozważą jego ustanowienie. System ten mógłby obejmować jeden lub większą liczbę środków takich jak:

- a) wymaganie rejestracji pośredników działających na terytorium państwa;
- b) wymaganie udzielania zgody lub zezwoleń na pośrednictwo lub
- c) wymaganie ujawniania w treści zgody lub zezwoleń na import i eksport lub w treści towarzyszących im dokumentów, nazw i miejsc działalności pośredników uczestniczących w transakcji.

2. Zachęca się Państwa-Strony, które ustanowiły system zezwoleń na pośrednictwo, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, do włączania informacji o pośrednikach i pośrednictwie do wymiany informacji na podstawie postanowień artykułu 12 niniejszego protokołu, oraz do przechowywania zapisów dotyczących pośredników i pośrednictwa zgodnie z treścią artykułu 7 niniejszego protokołu.

III. Postanowienia końcowe

Artykuł 16

Rozstrzygnięcie sporów

1. Państwa-Strony będą starały się rozstrzygać spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszego protokołu w drodze negocjacji.

2. Każdy spór pomiędzy dwoma lub większą liczbą Państw-Stron, dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszego protokołu, który nie może zostać rozstrzygnięty w rozsądnym czasie w drodze negocjacji, na wniosek jednego z tych Państw-Stron zostanie przedłożony do arbitrażu. Jeśli w terminie sześciu miesięcy od dnia złożenia wniosku o arbitraż te Państwa-Strony nie mogą porozumieć się co do organizacji arbitrażu, którekolwiek z tych Państw-Stron może przekazać spór do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, w drodze wniosku zgodnego ze Statutem Trybunału.

3. Każde Państwo-Strona w momencie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego protokołu może oświadczyć, że nie uznaje się za związane ustępem 2 niniejszego artykułu. Pozostałe Państwa-Strony nie będą wówczas związane ustępem 2 niniejszego artykułu w odniesieniu do każdego Państwa-Strony, które zgłosiło takie zastrzeżenie.

4. Każde Państwo-Strona, które złożyło zastrzeżenie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może w każdym czasie wycofać takie zastrzeżenie w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 17

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Protokół niniejszy będzie otwarty do podpisu dla wszystkich państw w siedzibie Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, od trzydziestego dnia po jego przyjęciu przez Zgromadzenie Ogólne, do dnia 12 grudnia 2002 r.

2. Protokół niniejszy będzie również otwarty do podpisu dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej, pod warunkiem że co najmniej jedno Państwo członkowskie takiej organizacji podpisało protokół zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu.

3. Protokół niniejszy podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia będą składane u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Regionalna organizacja integracji gospodarczej może złożyć swój dokument ratyfikacyjny, przyjęcia lub zatwierdzenia, jeśli uczyniło to co najmniej jedno z jej Państw członkowskich. W takim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia lub zatwierdzenia organizacja ta określi zakres swojej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszym protokołem. Organizacja ta poinformuje również depozytariusza o każdej istotnej zmianie zakresu swojej właściwości.

4. Protokół niniejszy jest otwarty do przystąpienia dla każdego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, której co najmniej jedno Państwo członkowskie jest Stroną niniejszego protokołu. Dokumenty przystąpienia będą składane u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. W chwili przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej określi zakres swej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszym protokołem. Organizacja ta poinformuje również depozytariusza o wszelkich istotnych zmianach zakresu swych kompetencji.

Artykuł 18

Wejście w życie

1. Protokół niniejszy wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia czterdziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, z zastrzeżeniem, że nie może wejść w życie przed wejściem w życie Konwencji. Dla celów niniejszego ustępu, dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie traktowany jako dokument dodatkowy w stosunku do dokumentów złożonych przez Państwa członkowskie takiej organizacji.

2. W stosunku do każdego Państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej ratyfikujących, przyjmujących, zatwierdzających lub przystępujących do niniejszego protokołu po złożeniu czterdziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia niniejszy protokół wejdzie w życie trzydziestego dnia po dniu złożenia przez to Państwo lub organizację odpowiedniego dokumentu albo w dniu, w którym niniejszy protokół wchodzi w życie zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, zależnie od tego, co nastąpi później.

Artykuł 19

Zmiana protokołu

1. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego protokołu, Państwo-Strona protokołu może zaproponować poprawkę i złożyć ją Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, który następnie przekaże zaproponowaną poprawkę Państwom-Stronom oraz Konferencji Stron Konwencji, w celu rozważenia propozycji oraz podjęcia w tej kwestii decyzji. Państwa-Strony niniejszego protokołu, odbywające spotkanie na Konferencji Stron, podejmą wszelkie możliwości osiągnięcia konsensu i nie osiągnięto porozumienia, wówczas dla przyjęcia poprawki, w ostateczności, wymagana będzie większość dwóch trzecich głosów Państw-Stron niniejszego protokołu, obecnych i głosujących na Konferencji Stron.

2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, w kwestiach objętych zakresem ich właściwości, będą wykonywały swoje prawo głosu na mocy niniejszego artykułu liczbą głosów równą liczbie ich Państw członkowskich, które są Stronami niniejszego protokołu. Organizacje te nie będą korzystały ze swojego prawa głosu, jeśli z tego prawa korzystają ich Państwa członkowskie i vice versa.

3. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Państwa-Strony.

4. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu wejdzie w życie w odniesieniu do Państwa-Strony dziewięćdziesiąt dni po dacie złożenia Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia tej poprawki.

5. Po wejściu poprawki w życie, będzie ona wiążąca dla tych Państw-Stron, które wyraziły zgodę na związanie się nią. Pozostałe Państwa-Strony będą nadal związane postanowieniami niniejszego protokołu oraz wszelkich wcześniejszych poprawek, które ratyfikowały, przyjęły lub zatwierdziły.

Artykuł 20

Wypowiedzenie

1. Państwo-Strona może wypowiedzieć niniejszy protokół w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Wypowiedzenie będzie skuteczne po upływie roku od dnia otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej przestanie być Stroną niniejszego protokołu, jeżeli wszystkie jej Państwa członkowskie wypowiedzą protokół.

Artykuł 21

Depozytariusz i języki

1. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych jest wyznaczonym depozytariuszem niniejszego protokołu.

2. Oryginał niniejszego protokołu, którego teksty w językach arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są w jednakowym stopniu autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO, niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni przez odnośne rządy, podpisali niniejszy protokół.

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 21 lutego 2005 r.